

der fandt Udtryk i Resolutionen af 23. Oktober 1918. Det var en Ulykke, at dette Standpunkt blev forladt, og det er ejendommeligt, at det ærede Medlem Hr. Holstein nu ved denne Forhandling netop har peget paa en af de ulykkelige Følger af, at det blev forladt, nemlig den, at vi ikke fik det tilvejebragt, som vi ifølge Versailles-Traktaten kunde have ventet tilvejebragt: den tresidede Traktat, Tysklands Anerkendelse af, at Nordslesvig var afstaaet til Danmark. Det blev den forandrede Politik, som det konservative Folkeparti var med til at bære frem, og som særlig Venstre fulgte, der bragte os disse Ulykker, og som maaske frem i Tiden kan komme til at svide haardt til os. Lad os haabe, at det ikke sker. Men det ærede Medlem har i Dag peget paa, at Sandsynligheden taler for, at hvis man ikke var slaet ind paa den Politik, havde vi i Dag staaet bedre i det sønderjydske Spørgsmaal, end vi nu staaar.

Holstein: Den Resolution af Oktober 1918, hvorom det ærede Medlem Hr. Hauge nu igen taler, var saa vid og elastisk, saa almindeligt affattet, at den meget vel kunde fortolkes baade saaledes, at Befolkningen i 3die Zone i Kraft af Selvbestemmelsesretten og Nationalitetsprincippet fik Adgang til Afstemning, og saaledes, at de ikke fik det, og ikke alene det, men den kunde ogsaa meget vel være fortolket saaledes, at Befolkningen i 2den Zone ikke skulde have Afstemning. Det var det, den radikale Regering oprindeligt vilde, men det strandede paa den paa Aabenraa-Mødet i November 1918 vedtagne Udtalelse om, at de tilstødende Distrikter ogsaa skulde have Adgang til Afstemning, og det accepterede man saa. Allerede dér er der en Inkonsekvens fra de Radikales Side. Man burde have gjort eet af to: enten have gennemført det oprindelige radikale Standpunkt meget strengt og faaet en saa snæver Grænse som muligt, i Nationalitetsprincippets snævreste, doktrinæreste Forstand, med Tysklands godvillige Anerkendelse — og det var det, man havde til sigtet — eller have taget den store Løsning med Afstemning, saa langt der er dansk Folkegrund og Befolkning af oprindelig dansk Nationalitet. Bet af to.

Til det ærede Medlem Hr. Rode skal jeg bemærke, at den slesvigske Traktat indeholder netop ikke Tysklands Anerkendelse af den nye Grænse, saaledes som det udtrykkelig var fastslaaet i Udkastet til den tresidede Traktat. Den danske Regering har gjort Forsøg paa at faa en Bestemmelse derind, enten i Indledningen eller i Trak-

taten om denne Grænse, saaledes at Tyskland anerkendte den, ligesom Danmark i 1907 i Optanttraktaten anerkendte, at Grænsen nu gik ved Kongeaaen. Men det vilde den tyske Delegation absolut ikke gaa med til — og hvad jeg her har refereret om Relationen til Versailles-Traktaten, viser jo fuldt ud den storpoltiske Interesse, der var for Tyskland i ikke at gaa med dertil —, saa end ikke det opnaaedes af Vestres Regering, der havde styrtet den radikale Regering og lavet Valg paa, at Venstre-regeringen skulde opnaa noget bedre i det slesvigske Spørgsmaal.

Hauge: Det ærede Medlem Hr. Holstein har ikke Ret i, at Resolutionen af 23. Oktober 1918 var uklar. Den var paa det afgørende Punkt klar nok; den gav Udtryk for, at det danske Folk ønskede en national Grænse, den gav Udtryk for det, som det danske Folk gennem mange Aars Prøvelser var naaet til i Opfattelsen af det sønderjydske Spørgsmaal, og det varede en rum Tid efter den 23. Oktober, inden nogen her i Landet for Alvor vovede at rokke ved Kravet om en national Grænse. Det var først forholdsvis længe efter, at visse chauvinistiske Bevægelser rørte sig, Bevægelser, som førte til de skæbnsvangre Forhold, der fulgte efter i Foraaret 1920, og hvis Slutresultat blev dette, at den Ordning, vi nu til syvende og sidst fik i det slesvigske Spørgsmaal, efter det ærede Medlem Hr. Holsteins egen Tilstaaelse er slettere end den Ordning, man efter al Rimelighed kunde have ventet gennemført, hvis man havde holdt sig strengt til Resolutionen af 23. Oktober 1918.

Rode: Det ærede Medlem Hr. Holstein glemmer i sin Bedømmelse af Resolutionen af Oktober 1918, at denne Resolutions Indhold er blevet officielt fortolket af hele den danske Rigsdag og fortolket i Paris ved en Delegation, hvori alle Partier deltog. Ogsaa det konservative Partis daværende Fører, Hr. Alexander Foss, godkendte og sluttede sig til den Afstemningsform i to Zoner, som da var blevet forelagt. Derfor var Resolutionen af Oktober 1918, saa længe som den af Delegationen i Paris trufne Afgørelse opretholdtes, Udtryk for den samlede danske Folkerepræsentations Politik. I Maj 1919 forlod de Konservative denne Politik, men endnu stod Venstre paa dens Grund. Først senere begyndte Venstre at skride, indtil det til sidst havnede i den Internationaliseringspolitik, for hvilken den højtærede nuværende Statsminister ikke vil gøre Rede